

HR,
EU.

*Središnja proslava
hrvatskog pristupanja
Europskoj uniji*

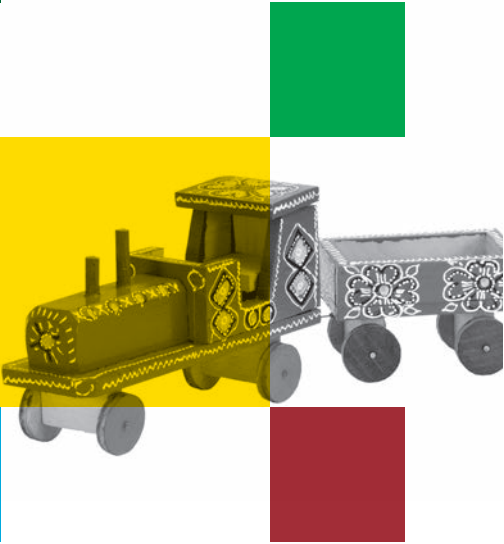
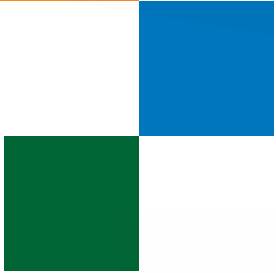
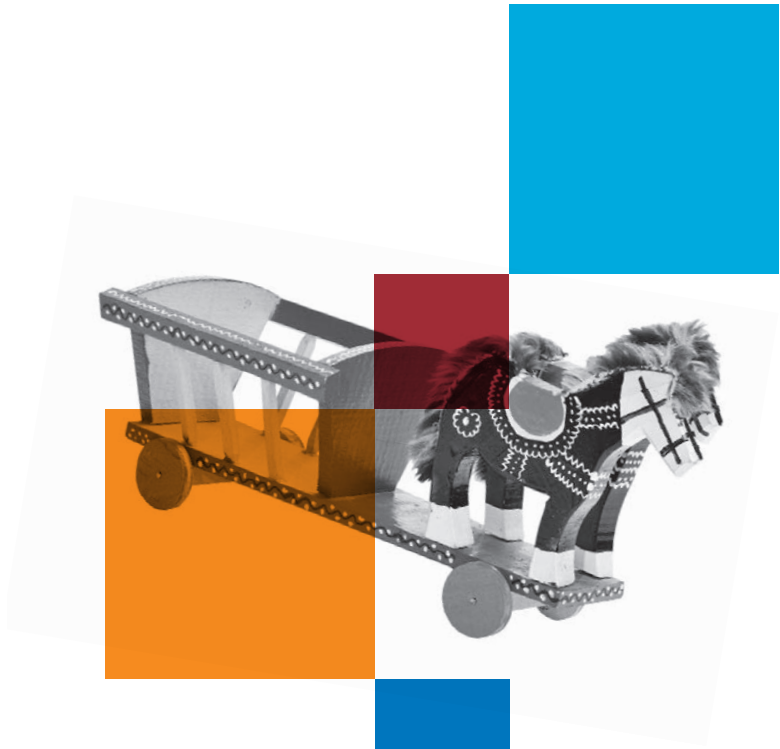
*Main celebration of
Croatia's accession to
the European Union*

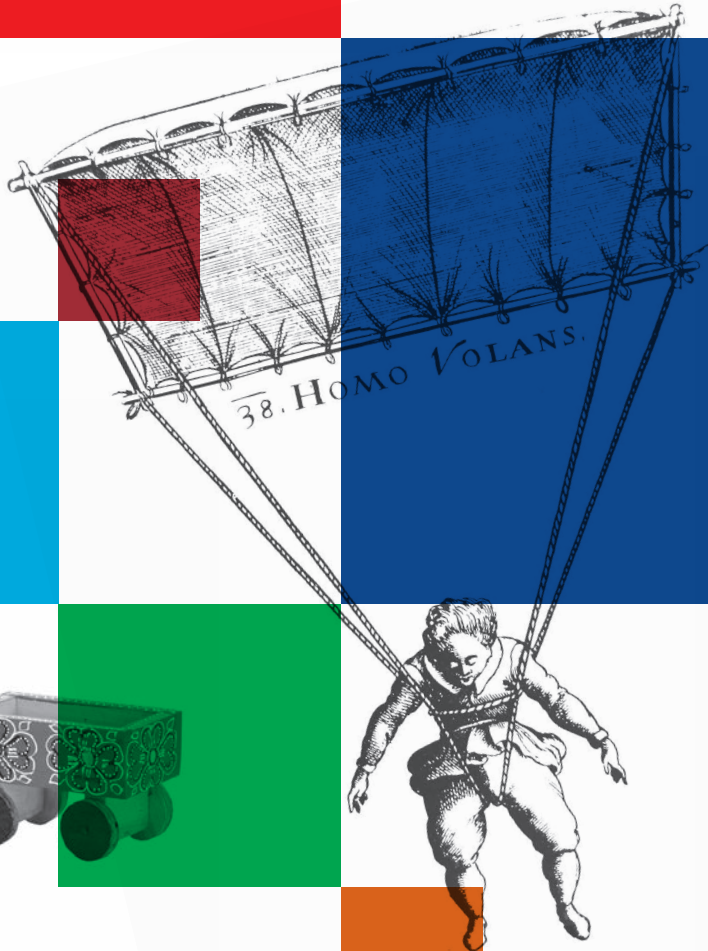
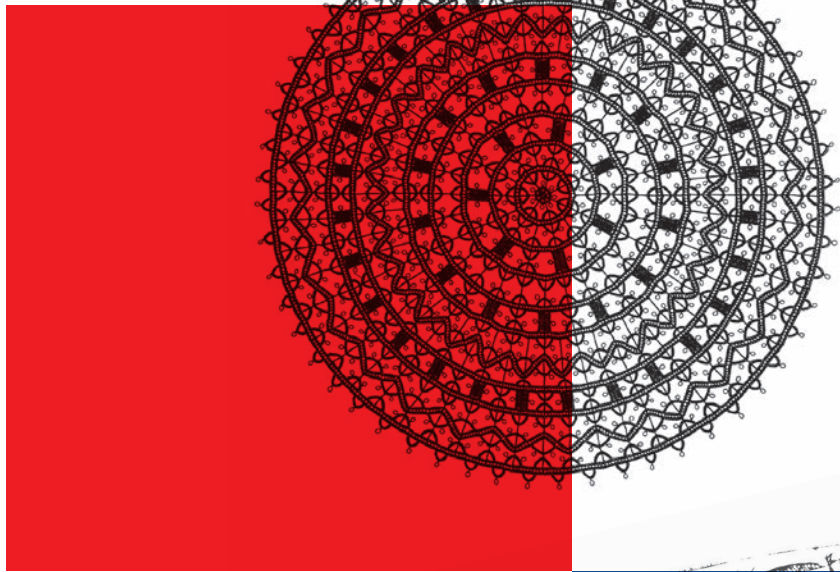
REPUBLIKA HRVATSKA

*Nova članica
Europske unije
od 1. srpnja 2013.*

REPUBLIC OF CROATIA

*The new member
of the European Union
as of July 1, 2013*

PROGRAM

- 1 **Himna Republike Hrvatske** 6
- 2 **Čipka** 8
- 3 **Simfonija br. 3 u D-duru, Allegro** 12
- 4 **Glagoljaško pjevanje: Puče moj** 14
- 5 **Se me ra morta privari / Ako me smrt prevari** 18
- 6 **Ophod zvončara iz Kastavštine** 20
- 7 **2CELLOS: Smooth Criminal** 22
- 8 **Vuprem oči** 24
- 9 **Slavonske kraljice** 26
- 10 **Moja prva ljubav / Djevojke u ljetnim haljinama** 28
- 11 **Himna slobodi** 30
- 12 **Govori** 32
- 13 **Puštanje u pogon Teslinog transformatora** 33
- 14 **3D mapping velikih hrvatskih izuma i otkrića** 36
- 15 **Nelle tue braze** 44
- 16 **Oda radosti** 46
- 17 **Govori** 49
- 18 **Ave Maria iz rock-opere Gubec-Beg** 50
- 19 **Govori** 52
- 20 **Film: Čovjek u Hrvatskoj — od šarolikih narječja do prve hidroelektrane u Europi** 53
- 21 **Sunčana polja** 55

Od više od stotinu nematerijalnih kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, jedanaest ih je prihvaćeno i upisano na UNESCO-vu Reprerentativnu listu nematerijalne baštine čitavog čovječanstva. Ovaj izniman uspjeh potvrđuje bogatstvo hrvatske baštine, kao i višegodišnjeg predanog rada Ministarstva kulture Republike Hrvatske, njegovih stručnih službi i stručnjaka iz područja etnologije i kulturne antropologije. Večerašnji program polazi upravo od te zajedničke baštine Hrvatske i čovječanstva te vodi na put od drevnih običaja do suvremenih izričaja koji trajno koegzistiraju i koje Hrvatska donosi u Europsku uniju.

Out of more than one hundred items on the List of Intangible Cultural Heritage of the Republic of Croatia, eleven have been approved and put on the UNESCO Representative List of Intangible Cultural Heritage of the World. This exceptional success confirms the wealth of Croatia's cultural heritage and many years of dedicated work of the Ministry of Culture of the Republic of Croatia, its departments and experts from the fields of ethnology and cultural anthropology. Tonight's programme presents the cultural heritage that Croatia shares with humanity and takes us on a journey from ancient customs to modern expression which coexist in time and which Croatia will bring to the European Union.

Himna Republike Hrvatske

— **Mihanović / Runjanin / obr. Radica**

Domagoj Dorotić, tenor

Zbor i orkestar Hrvatske radiotelevizije

Zbor Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu

Akademski Zbor Filozofskog fakulteta

Sveučilišta u Zagrebu Concordia discors

Vokalni ansambl Antiphonus

Simfonijski puhački orkestar Oružanih snaga Republike Hrvatske

Ivan Repušić, dirigent

Himna Republike Hrvatske je *Lijepa naša domovino*. Stihovi današnje himne temelje se na povijesnim stihovima koji su objavljeni u književnom listu *Danicza Horvatzka, Slavonzka y Dalmatinzka* 1835. godine, pod naslovom *Horvatska domovina*, a prve četiri kitice 1848. je godine uglazbio Josip Runjanin. Prvi službeni status *Lijepa naša* dobila je 1972. godine ustavnim amandmanom prema kojem je proglašena službenom himnom Socijalističke Republike Hrvatske. Ustavom Republike Hrvatske iz 1990. godine pjesma je dobila status himne samostalne Republike Hrvatske. Iste godine donesen je i poseban zakon o državnim obilježjima kojim su propisane i riječi i glazba himne.

Ovom prigodom Himna Republike Hrvatske izvodi se u obradbi skladatelja i akademika Rubena Radice.

2

Čipka

— **Slavuj piva, ojkalica iz Poljica / Vrličko kolo, koreografija i vokalna obrada: Zvonimir Ljevaković / Igor Lešnik: Surogat**

Ansambl narodnih pjesama i plesova Hrvatske LADO, solistica: Vlatka Hlišć

Udaraljkaški ansambl biNg bang

Plesači suvremenog plesa

Studenti Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Učenici Plesnog odjela Umjetničke škole Franje Lučića iz Velike Gorice i Škole suvremenog plesa Ane Maletić iz Zagreba

Čipka je samostalni, šupljikavi, ručni rad koji nastaje u doba renesanse na prostoru Mediterana i zapadne Europe, prepletanjem niti pamuka, lana, agave, brnistre ili metala. U Europi je izrada čipke bila u rukama ženskih crkvenih redova, građanstva i plemstva, dok se u Hrvatskoj njihovim posredstvom prenosi u ruke seoskih žena u manjim sredinama. Razvijaju se dvije tehnike: čipka šivana iglom i čipka izrađena preplitanjem pomoću batića. Danas u Hrvatskoj postoje tri glavna centra izrade čipke, čije se djelovanje nastavlja na višestoljetnu tradiciju čipkarstva. To su Lepoglava u Hrvatskom zagorju, sa čipkom na batiće, na Jadranu Pag sa čipkom na iglu, i Hvar sa čipkom od agave. Cijenjena je bila i dubrovačka čipka, no o njoj je ostalo tek malo tragova.

Vještina izrade pruga čipke na batiće, iz grube lanene pređe, koje su seljanke u Lepoglavi izrađivale za ukras svoga ruha ili za prodaju, iznjedrila je izradu finih čipaka različita oblika. Zbog goleme potražnje, samostani reda pavlina, pa i onaj u Lepoglavi, poticali su rad čipkarskih radionica koje su čipkom opskrbljivale velik dio Europe. Vještina izrade čipke u gradu Hvaru specifična je po materijalu iz kojeg nastaje – agavi, što upućuje na njezino podrijetlo s Kanarskih otoka – i veza-nosti za samostan benediktinki. Paška čipka je nastala pod utjecajem arhitektonske i klesarske tradicije otoka Paga, kao

odgovor na linije urezane u kamen, rozete iz romaničkog zida, ili kvadratna polja s portala lokalnih crkava, čineći ovu čipku, kako je zapisala Mirna Cvitan Černelić, više "arhitektoničnom" te "nekim oblikom kolektivnog sjećanja."

Godine 2010. na UNESCO-ovu Listu ugrožene nematerijalne kulturne baštine kojoj je potrebna hitna zaštita upisan je glazbeni izričaj *ojkanje* koji potječe s područja dalmatinskog zaleđa i izvodi se različitim tehnikama potresanja glasa "iz grla". Svaka pjesma traje koliko i dah glavnog pjevača. Melodije napjeva se baziraju na ograničenim tonskim nizovima, a stihovi pokrivaju različite teme, od ljubavi do trenutne društvene tematike i politike. Nedavni rat, migracije iz sela u grad i promjena načina života uzrokovali su nagli pad broja izvođača, no *ojkanje* se očuvalo zahvaljujući organiziranim grupama lokalnih nositelja i vježbanju u kulturno-umjetničkim društvima.

Vrličko kolo nazvano je po mjestu Vrlici u Dalmatinskoj zagori. Kao i neki drugi drevni plesovi Dinarskog područja, izvodi se bez ikakve muzičke pratnje – ili neovisno o njoj, ako ona postoji. Takvi se plesovi bez glazbe, čiji je ritam određen isključivo plesnim koracima, nazivaju "nijemim plesovima" ili "*nijemim kolima*". Nijemo se kolo izvodi i danas u spontanijim situacijama o pokladama, na sajmovima, blagdanima i u svadbama (iako mnogo rjeđe nego ranije) te organizirano, na smotrama folkloru i na priredbama u povodu blagdana zaštitnika svojih župa. I dalje se prenosi s generacije na generaciju, danas sve više kroz djelovanje kulturnih društava. Nijemo kolo nalazi se na reprezentativnoj listi nematerijalne kulturne baštine čovječanstva UNESCO-a.

Jedini film iz Hrvatske nagrađen prestižnom filmskom nagradom "Oscar" i prvi neamerički film nagrađen "Oscarom" za najbolji animirani film, *Surogat* (1961.) Dušana Vukotića (1927. – 1998.) svojom je originalnošću inspirirao nagrađivanog udaraljkaša i utemeljitelja studija udaraljki u Zagrebu *Igora Lešnika* na ovu glazbenu posvetu. Film *Surogat* sjajno predstavlja i autorovu originalnost i karakteristike cijenjene Zagrebačke škole crtanog filma: Njezini su se, posvuda nagrađivani, filmovi odlikovali stiliziranim crtežom, odsustvom teksta i ozbiljnim temama te odmakom od diznjevskije animacije. Glavni lik filma po potrebi stvara i uklanja predmete i ljude: samo ih napuše, ili ispuše, sve dok se i sam ne ispuše zbog čavla na cesti, jer se ne može dugo preživjeti u umjetnom svijetu, što je poruka koja rezonira i u današnjem, sve "virtualnijem" svijetu.

3

Simfonija br. 3 u D-duru, Allegro

— **Luka Sorkočević / obr. Šulek**

Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije

Ivan Repušić, dirigent

Plesači

Studenti Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Učenci Plesnog odjela Umjetničke škole Franje Lučića iz Velike Gorice

i Škole suvremenog plesa Ane Maletić iz Zagreba

— **prikaz tradicijskog lončarstva iz Potravlja**

Dubrovački skladatelj *Luka (Lukša) Sorkočević* (1734. – 1789.) bio je i diplomat, mecena i organizator umjetničkih akademija koji je najviše skladao u mladosti, u doba ponovnog procvata Dubrovnika – grada čija je povijesna urbanistička jezgra zaštićeno materijalno dobro Republike Hrvatske i UNESCO-a. *Luka Sorkočević* autor je prvih hrvatskih simfonija, napisanih po uzoru na talijanske operne uvertire. Skladao ih je sedam, kao i dvije uvertire, komorna djela, kantate i didaktične skladbe. Muzikolog *Ennio Stipčević* ustvrdio je kako je *Sorkočević* "ispisao nekoliko antologijskih stranica hrvatske i europske pretklasične glazbe". U suvremeno se doba uvriježilo izvoditi *Sorkočevićeve* simfonije u revizijama skladatelja *Stjepana Šuleka*, što će i večeras biti slučaj, a *Stipčević* također zaključuje da se prema skladateljevima autografima vidi i "s kakvom je lakoćom, sigurnošću i kakvim neospornim talentom *Sorkočević* ispisivao svoja glazbena djela (...) naizgled nemarno, a opet znalački, igrajući se spretno, gotovo poput *W. A. Mozarta*."

Izrada lončarskih proizvoda jedna je od starih hrvatskih tradicija, a tradicijsko se lončarstvo dijeli na ono bez uporabe lončarskog kola, na lončarstvo ručnoga kola i na lončarstvo nožnoga kola. Potonje se lončarstvo zadržalo u panonskom kraju, a lončarstvo ručnoga kola u jadranskom i dinarskom prostoru, tako i u Potravlju, selu blizu Sinja, između planine *Svilaje* i *Peručkog jezera*. *Potravlje* je upravo prepoznatljivo po izradi glinenih peka, vaza, lonaca, čupova i sličnih predmeta te je njima opskrbljivalo širu okolicu i područje Srednje Dalmacije. Iako tradicijskim obrtima prijete zamiranje, ova tradicija nije prekinuta, jer tradicijsko lončarstvo u Potravlju zaštićeno je nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske.

4

Glagoljaško pjevanje: Puče moj

Faroski kantaduri

Plesači

Studenti Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

— prikaz glagoljičkog pisma

Glagoljaško pjevanje obuhvaća tradicijsko rimokatoličko pjevanje u južnim jadranskim područjima Hrvatske u prošlosti i danas. Razvilo se u srednjem vijeku te na tim područjima prevladavalo do 20. stoljeća, no u nekim se sredinama živa praksa njegova izvođenja zadržala do danas. Razvilo se iz specifične povlastice koju je Sveta Stolica dodijelila hrvatskim jadranskim biskupijama u ranom srednjem vijeku: hrvatski svećenici i klerici, "glagoljaši" (od riječi – glagola! – glagoljati= govoriti), smjeli su izvoditi rimokatoličke obrede na jezicima razumljivima puku, dok je u drugim katoličkim krajevima u obredima prevladavao latinski. U srednjem vijeku glagoljaško pjevanje izvodilo na staroslavenskom (crkvenoslavenskom) jeziku, od 17. stoljeća na hrvatskome. Zborno glagoljaško pjevanje isprva su izvodile grupe svećenika, a kasnije ga uglavnom izvode lokalne skupine laika – "pučkih crkvenih pjevača". Veliki broj zabilježenih liturgijskih pjesama u glagoljaškom pjevanju nastao je na temelju gregorijanskih koralnih melodija, ali su u njemu vidljivi i utjecaji drugih stilova crkvene glazbe. Glagoljaško pjevanje dijelimo na liturgijsko pjevanje, paraliturgijsko pjevanje (primjerice - osmeračka pjesma Gospin plač, dio UNESCO-om zaštićene religijske procesije Za križen s otoka Hvara), pjevane molitve i pučke nabožne popijevke. Glagoljaško pjevanje zaštićeno je nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske, kako bi se održale njegove osobitosti: lokalni i regionalni stil tijesnih intervala te lokalni paraliturgijski običaji poput procesije Za križen.

Premda je pismo koje je kasnije nazvano *glagoljica* bilo namijenjeno širim slavenskim područjima, nastalo kako bi se liturgija mogla ispisati na staroslavenskome, s vremenom se zadržalo samo u Hrvatskoj. Oblikovao ga je sv. Ćiril kada su Ćiril i Metod u 9. stoljeću krenuli širiti kršćanstvo u slavenskim krajevima, na zapovijed bizantskog cara Mihaela. Pismo i obred tek su kasnije nazvani glagoljaškima. Nakon 12. stoljeća, ovo se specifično pismo zadržava i razvija samo u hrvatskim krajevima, ponajviše na obalnome području, jer ga je na Istoku zamijenila ćirilica, a na Zapadu istisnula latinica. Glagoljicom se pisalo tekstove različitih namjena – religijske knjige, pjesme, registre, natpise na kamenim spomenicima i drugo. Znakovi su alfanumerički te svako slovo ima i brojčanu vrijednost. U Hrvatskoj je ostalo oko 1000 glagoljaških natpisa, mahom u crkvama, a jedan je od najvažnijih Bašćanska ploča, nastala početkom 12. stoljeća na Krku. U 15. je stoljeću na glagoljici tiskano i pet inkunabula. *Glagoljski misal*, najstariji europski misal tiskan na ne-latiničnom pismu, tiskan je 1483., samo 28 godina nakon Guttenbergove Biblije.

5

Se me ra morta privari / Ako me smrt prevari

— **Obrovac / Brkarić Krculić**

Tamara Obrovac & Transhistrria Ensemble

"Jazz je moja sloboda, moji korijeni su moja unutrašnja istina" kaže pjevačica, flautistica, skladateljica i autorica tekstova *Tamara Obrovac*, koja svoj glazbeni izraz kreira pod utjecajima džeza i narodne glazbe i dijalekta najvećega hrvatskog poluotoka, Istre. S vrsnim glazbenicima svojeg međunarodnog Ansambla Transhistrria, istarsko-mediteranskome džezu dodaje i humor i inventivne improvizacije. Tekst pjesme *Se me ra morte privari* na *istrorumunjskom* je jeziku, koji se još naziva i vlaški, ili žejanski i govori(o) se u dva odvojena područja na sjeveroistoku istarskog poluotoka, koja su bila relativno izolirana do izgradnje cesta 1970-tih godina. Tada se stanovništvo koje ga govori seli u gradove, a danas ga govore i brojni iseljenici iz Istre koji su otišli u Sjedinjene Američke Države, Kanadu i Australiju. Jezik je ponegdje poznat i kao "čiribirski" ili "ciribiro" na talijanskom jeziku, a u akademskoj zajednici uvriježio se pojam "istrorumunjski", koji ističe lingvističku povezanost jezika s rumunjskim jezikom. Procjenjuje se da ga u Istri govori još oko 150 izvornih govornika i prema Izvješću o vitalnosti i ugroženosti jezika UNESCO-ova Odjela za nematerijalnu kulturnu baštinu, vlaški/žejanski veoma je ugrožen jezik. Ovim uglazbljivanjem zaodjenut je u suvremeno ruho i podsjeća nas na važnost očuvanja raznolikosti jezika i cjelokupne baštine.

6

Ophod zvončara iz Kastavštine

Halubajski zvončari

Ansambel narodnih pjesama i plesova Hrvatske LADO

Koreografija i glazba: Zvonimir Ljevaković

U vrijeme poklada, desetak grupa muškaraca obilazi svoja i susjedna sela na višekilometarskim ophodima po tradicijskih putovima Kastavštine – šireg područja između grada Rijeke i planine Učke u Primorsko-goranskoj županiji, odnosno područja grada Kastva te općine Viškovo, odakle potječu *Halubajski zvončari*. Neki imaju maske životinjskih glava, a neki različita ogavlja koja simboliziraju vegetaciju i plodnost. Odjeveni su u bijele hlače i mornarske majice kratkih rukava. U rukama imaju baltu ili bačuku - stilizirani buzdovan. Svi imaju ogrnute naopako okrenute ovčje kože, koje također upućuju na njihovu vezanost za stočarske krajeve, i zvona, po kojima su i prozvani zvončari. Njima zvone, najavljujući svoj ophod i krećući se na različite načine, što sve iziskuje određeno umijeće i fizičku izdržljivost. Stoga se smatra da ne može svatko biti zvončar. Uz zvončare su vezane i legende o tjeranju Tatara i Turaka koje su zastrašivali izgledom, a katkad i oružjem. Premda utjelovljuje drevna magijska značenja rituala, kojim se trebala prizvati plodnost krajem zime, ovaj je običaj i danas vitalan. Omogućujući interakciju grupe zvončara (i ljudi koji ih prate u ophodu) sa stanovništvom sela kroz koja prolaze, zadržao je i naglasio društveno značenje i funkciju, a njegova je važnost prepoznata uvrštavanjem na Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva koju je sastavio UNESCO. Uz ovaj običaj vezana su i specifična jela, ruketvorstvo (izrada maski, ogavlja, zvona) i plesovi, a Halubajski su zvončari stalni sudionici međunarodnoga Riječkog karnevala, najvećeg u Hrvatskoj i jednog od poznatijih u Europi.

2CELLOS: *Smooth Criminal*

— obrada pjesme *Michaela Jacksona*

2CELLOS

Zagrebački električni tramvaj

Planetarni uspjeh hrvatskog violončelističkog dua 2CELLOS započeo je upravo njihovom obradom pjesme *Smooth Criminal* Michaela Jacksona (izvorno s Jacksonovog albuma *Bad* iz 1987. godine). Violončelisti Luka Šulić i Stjepan Hauser, uspješni i nagrađivani i na klasičnom podiju kojem se i danas rado vraćaju, svojom su verzijom Jacksonova hita u samo nekoliko dana dobili više od milijun pregleda na stranici *YouTube* i tako ispisali suvremenu hrvatsku uspješnu priču u inozemstvu. Uslijedili su, naime, diskografski i koncertni uspjesi u popularnoj i crossover glazbi, a Elton John za njih je rekao: "Pogledajte ih uživo. Ne mogu se sjetiti ničega tako uzbudljivog još otkad sam '60-tih godina uživo gledao Jimija Hendrixa."

8

Vuprem oči

— **međimurska narodna**

— **obr. Fačini / Kovačić**

Tamara Korunek

Valentina Fijačko

Renata Sabljak

Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije

Ivan Repušić, dirigent

Simbioza bend

Plesači

"Međimurje, kak si lepo, zeleno, cvetičem si ti meni obgrajeno", dio je teksta pjesme *Vuprem oči*, koji govori o najsjevernijoj regiji Hrvatske, Međimurju, omeđenom rijekama Murom i Dravom, punom bogatih polja i vinorodnih obronaka. Međimurske pjesme često su mirnijeg, sporijeg tipa, srednjeg registra, često u starocrkvenim ljestvicama, ili arhaičnoj pentatonici, užeg melodijskog opsega – i nerijetko su, baš kao i ova, sjetnog karaktera. U trima verzijama ove pjesme susrest će se novo i staro: Tradicijske pjesme iz toga kraja pjevaju se *a cappella* te će takva biti i prva verzija pjesme, koju će Tamara Korunek izvesti u skladu s pučkom tradicijom Međimurja. Dirigent Tomislav Fačini sačinio je drugu verziju pjesme, obradivši je za sopran (Valentina Fijačko) i simfonijski orkestar, a Stanko Kovačić osmislio je treću verziju, spoj međimurske popijevke i suvremene popularne glazbe.

9

Slavonske kraljice

Ansambli narodnih pjesama i plesova Hrvatske LADO

Koreografija i glazba: Zvonimir Ljevaković

Ansambli narodnih pjesama i plesova Hrvatske LADO ovu je točku osmislio prema drevnome običaju iz Slavonije, istočne hrvatske regije. Kraljice iz tamošnjeg sela Gorjana djevojke su koje u proljeće, o blagdanu Duhova, u povorci obilaze selom i izvode specifičan ritual. Dije se zapravo na kraljice i kraljeve: kraljevi nose sablje i muške šešire ukrašene cvijećem, a kraljice na glavama, poput mladenki, imaju bijele vijence. Iz šireg repertoara tekstova odabiru pjesme primjerene obitelji koju posjećuju. Zatim kraljevi izvode ples sa sabljama, a kraljice pjesmom komentiraju plesne figure, a slijedi i zajednički ples kojemu se mogu pridružiti i ukućani. Nakon što ih počaste hranom i pićem, povorka odlazi u drugu kuću. Drugoga dana Duhova odlaze u susjedno selo ili obližnji gradić, a ophod završava zajedničkom gozбом i zabava kod jedne od sudionica. I ophod Kraljica ili Ljelja nematerijalno je dobro upisano na Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva koju sastavlja UNESCO.

Moja prva ljubav / Djevojke u ljetnim haljinama

— Sacher / obr. Kovačić

Darko Rundek

Srđan Sacher

Simbioza bend

Zbor Hrvatske radiotelevizije

Zbor Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu

Plesači

Studenti Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Učenici Plesnog odjela Umjetničke škole Franje Lučića iz Velike Gorice

i Škole suvremenog plesa Ane Maletić iz Zagreba

Moja prva ljubav (*Djevojke u ljetnim haljinama*) pjesma je novovalne skupine Haustor iz Zagreba, koju su osnovali Darko Rundek, pjevač i gitarist, basist Srđan (Samuel) Sacher i gitarist Ozren Štiglić. Bio je to njihov prvi hit i njihova je to, vjerojatno, najpoznatija pjesma, iako su kasnije snimili još mnogo cijenjenih i raznolikih pjesama na četiri studijska albuma. Na vrhuncu Novog vala, u iznimno kreativnim zagrebačkim glazbenim osamdesetima, redatelj Rundek u bend je donio utjecaje kazališta, Sacher etnomuzikološke interese, a temama su pokazivali društvenu angažiranost. Prije ozbiljnijih tonova, međutim, ova je pjesma kombinacijom rock-benda, razrađenih puhača i karipskog štiha označila ultimativni urbani pozdrav ljetu i vrevi u jadranskim lukama na koju katkad podsjeti i Zagreb - kontinentalni glavni grad zemlje koja je velikim dijelom (i) mediteranska. Premda već u 4. desetljeću, *Moja prva ljubav* ostaje jednom od najomiljenijih hrvatskih popularnih pjesama.

Himna slobodi

— **Gotovac / Gundulić**

Petar Puljić, recitator

Zbor i Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije

Zbor Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu

Ivan Repušić, dirigent

Plesači suvremenog plesa

Studenti Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Učenici Plesnog odjela Umjetničke škole Franje Lučića iz Velike Gorice

i Škole suvremenog plesa Ane Maletić iz Zagreba

Veliki dubrovački i hrvatski pjesnik *Ivan Gundulić* (1589. – 1638.) autor je, između ostaloga, povijesnog epa *Osman*, ali i lirskih stihova i religiozne poeme *Suze sina razmetnoga*. Njegova su djela prožeta baroknom poetikom, bogata jezičnim ornamentima, razvedenim poredbama, retoričkim figurama, metaforama. *Himna slobodi* dio je iz *Dubravke*, Gundulićeve pastorale u tri čina, postavljene 1628., zapravo političke alegorije koja je uglazbljivana čak četiri puta, a najpoznatije je uglazbljenje ono skladatelja *Jakova Gotovca* (1895. – 1982.), iz 1928. Gotovac je pisao glazbeno-scenska djela, pjesme, zborove, orkestralne skladbe. Operom *Ero s onoga svijeta* proslavio je hrvatsku glazbu, a svoje Simfonijsko kolo obogatio prštavim ritamskim motivima i bogatom instrumentacijom, rabeći u svojem opusu često mediteranske i druge nacionalne "boje". Njegova *Himna slobodi* uvijek prati podizanje zastave na Orlandov stup u Dubrovniku prigodom svečanog otvorenja Dubrovačkih ljetnih igara, hrvatskoga nacionalnog festivala. Iznimno je svečana, posve u skladu s tekstem, jer u samo šest stihova Gundulić uvjerljivo veliča slobodu kao najvišu vrijednost te joj, zazivajući je, kaže da nema tog blaga koje može "bit plata tvôj čistoj lipoti!"

*O lijepa, o draga, o slatka slobodo,
dar u kôm sva blaga višnji nam Bog je dô,
uzroče istini od naše sve slave,
uresu jedini od ove Dubrave,
sva srebra, sva zlata, svi ljucki životi
ne mogu bit plata tvôj čistoj lipoti!*

12

Govori

- *Predsjednik Vlade Republike Hrvatske*
Zoran Milanović
- *Predsjednik Europske komisije José Manuel Barroso*
- *Zamjenik Predsjednika Vlade Republike Irske*
Eamon Gilmore

12

Speeches by

- *Prime Minister of the Republic of Croatia,*
Mr. Zoran Milanović
- *President of the European Commission,*
Mr. José Manuel Barroso
- *Deputy Prime Minister of the Republic of Ireland,*
Mr. Eamon Gilmore

Puštanje u pogon Teslinog transformatora

Ruža Pospiš Baldani / Ivan Đikić / Ratko Rudić

Jedan od znanstvenika koji su najviše utjecali na suvremeni način života bio je iz Hrvatske: *Nikola Tesla* (1856. – 1943.) svojim je izumima zadužio čovječanstvo, a neke se njegove napredne ideje tek danas potvrđuju u praksi. Uz fizikalnu jedinicu za jakost magnetnog polja, po njemu se zove i krater na Mjeseću. Tesla je patentirao više od 700 izuma, a najpoznatiji su izum generatora visoke energije i višefazni sustav izmjeničnih struja. Nikola Tesla izradio je prvi izmjenični dvofazni motor i omogućio izradu prvih elektromotora izmjenične struje. Nakon dvofaznih, izrađuje i trofazne sustave, a danas se 90% svih elektromotora u svijetu koristi njegovim sustavom, iako su mu se isprva mnogi opirali. U SAD-u je patentom zaštitio okretno magnetsko polje, višefazni sustav prijenosa energije, indukcijski motor i odgovarajuće transformatore i generatore, a na temelju Teslinih pronalazaka izrađen je plan hidrocentrale na Nijagarinim slapovima. Tesla je istraživao cijelog života, a 1898. patentirao je naprave kojima upravlja daljinskim bežičnim putem. Nije odustao niti kada mu je u New Yorku izgorio laboratorij te nije mogao dokazati da je prije Röntgena došao do istog otkrića o x-zrakama. Naročito je bio ponosan na otkriće radioveze te je navodno bio razočaran što je Marconi dobio Nobelovu nagradu za radio-telegrafsku vezu između Europe i SAD-a, no zadovoljštinu je dobio na sudu, gdje mu je priznato prvenstvo izuma. Zbog financijskih problema nije uspio ostvariti plan da provede bežični prijenos energije, no upravo se u današnje, mahom bežično, doba, pokazuje da važnost Teslinog rada ne jenjava i da će mnoge od njegovih ideja – tek zaživjeti.

Teslin transformator zajedno će staviti u pogon znamenita hrvatska primadona koja je svojim mezosopranom oduševila i publiku njujorškog Metropolitana, Ruža Pospiš Baldani, najtrofejniji vaterpolski trener na svijetu, Ratko Rudić, koji je medalje osvajao vodeći čak četiri nacionalne vrste, te dr. Ivan Đikić, međunarodno priznati i višestruko nagrađivani stručnjak za molekularnu biologiju tumora.

3D mapping velikih hrvatskih izuma i otkrića

— zračna letjelica, žarulja, daktiloskopija, torpedo, moho-sloj, penkala, brzinomjer, dinamo, teorija sile i strukture tvari, kravata, padobran

ZRAČNA LETJELICA

Trgovac drvom i zaljubljenik u tehniku *David Schwarz* (Švarc; 1852. – 1897.) posvetio je većinu svojeg života i novca izradi upravljive zračne letjelice. Živio je u Županji i Zagrebu, ali zrakoplov od duraluminija počinje graditi u Petrogradu, gdje obavlja dva uspješna leta. Nastavlja u Berlinu, gdje je trebao poletjeti pred njemačkim carem, no naglo je umro prije nego što je uspio pokazati svoj projekt. Pokusni let je ipak napravljen i zrakoplov je poletio. Iako joj je u letu s propelera otpalo remenje, grof Ferdinand von Zeppelin, koji je pokusu nazočio, shvatio je potencijal letjelice te od Schwarzove udovice otkupio sve nacрте. U ugovoru je pisalo da je Schwarz izumitelj letjelice, no Zeppelin je kasnije dodao male izmjene i zatim, kao svoj patent, prijavio letjelicu koju danas zovemo *ceppelin*. Tek je nakon Drugog svjetskog rata Davidu Schwarzu priznato prvenstvo izuma.

ELEKTRIČNA ŽARULJA S METALNOM NITI

Hrvatski kemičar i metalurg *Franjo Hanaman* (1878. – 1941.) izumio je, u suradnji s Aleksandrom Justom, prvu ekonomičnu električnu žarulju s metalnom niti, koja je patentirana 1903. godine. Američka tvrtka General Electric Co. kasnije je otkupila njegov patent. Žarulja s volframovom niti i danas se rabi i zamijenila je dotadašnju žarulju s ugljenom te je predstavljala prekretnicu u proizvodnji rasvjetnih tijela.

DAKTILOSKOPIJA

Ivan Vučetić (Juan Vucetich, 1858. – 1925.) s 26 se godina s Hvara odselio u Argentinu i zaposlio u policiji u La Plati. Proučavajući Bertillonov postupak identifikacije antropometrijom i slične eksperimente Francisa Galtona, Vučetić dolazi na ideju da bi se sistematizacijom sastava papilarnih linija na prstima ruku – otisaka prstiju – moglo postići identificiranje osoba. Godine 1891. Vučetić je formirao registar ikonofalangometrije (otiske dijeli u četiri osnovne skupine), a 1894. postupak naziva daktiloskopijom. Već 1892. riješio je prvi policijski slučaj upravo primjenjujući svoju metodu, iz koje su se kasnije razvile daljnje, diljem svijeta korištene i priznate metode identificiranja.

TORPEDO

Ivan Blaž Lupis / Vukić (1813. – 1875.) bio je pomorski časnik Austrougarske mornarice, iz Rijeke, koji se bavio rješavanjem niza tehničkih problema u pomorstvu. Jedna od njegovih ideja omogućila je izum torpeda. Vukić je sam isprobao niz modela, a zatim je s Britancem Robertom Whiteheadom 1864. godine sklopio ugovor o usavršavanju izuma. Godine 1873. godine u Rijeci je utemeljena tvornica torpeda Whitehead & Co. Pri usavršavanju torpeda napuštena je ideja nadvodnog plovila te je ono smješteno pod vodu, a od 1880. godine Lupis-Whiteheadov torpedo postaje standardno naoružanje svih razvijenijih ratnih mornarica.

MOHOROVIČIĆEV DISKONTINUITET

Prvi hrvatski meteorolog i klimatolog *Andrija Mohorovičić* (1857. – 1936.) Hrvatsku je zadužio nizom otkrića i unapređenja kvalitete života: proučavao je kretanje oblaka, utemeljio službu točnog vremena, mrežu postaja za praćenje grmljavinskog nevremena, prve postaje za obranu od tuče. Mohorovičić se, međutim, bavio i seizmologijom i prvi je znanstvenik koji je uspio jednoznačno odrediti dubinu jedne od graničnih ploha Zemljine unutrašnjosti. Kasnije je potvrđeno postojanje granice između Zemljine kore i plašta pa se ona po njemu zove Mohorovičićev diskontinuitet (ili Moho-sloj), a njegova potvrđena pretpostavka o brzini potresnog vala u kori Zemlje zove se Mohorovičićev zakon. Kao i po Tesli, i po Mohorovičiću je nazvan jedan krater na Mjesecu.

PENKALA

Eduard Slavoljub Penkala (1871. – 1922.) jedan je od najznačajnijih izumitelja s početka 20. stoljeća. Njegov opus obuhvaća 70 do 80 izuma s područja mehanike, kemije, fizike, aeronautike – godišnje je patentirao 2 do 3 izuma. Prvu mehaničku olovku na svijetu – koja je po njemu dobila naziva *penkala* – patentira 1906. godine. Već 1907. godine patentira prvo nalivpero na svijetu s čvrstom tintom i otvara put izradi suvremene kemijske olovke. Godine 1911. osniva tvornicu za izradu pisaćeg pribora, a konstruirao je i prvi zrakoplov u Hrvatskoj, koji je poletio 1910. godine.

BRZINOMJER

Istarski učitelj *Josip Belušić* (1847. – ?) izumio je brzinomjer, odnosno velocimeter, koji je izazvao veliko zanimanje na Svjetskoj izložbi u Parizu 1889. godine. Uskoro je pobijedio i na pariškom gradskom natječaju te je Belušićev velocimeter 1890. postao sastavnim dijelom pariških fijakera. Velocimeter je mjerio brzinu, stajanje kola, vremenska trajanja vožnje i stajanja, broj osoba koje su prevezene te vrijeme ulaska i izlaska putnika u fijaker. Za tršćanske je novine *Naša sloga* 1889. dao izjavu o svojem izumu i rekao: "Malen je to aparat koji, kao vjeran sluga, kontrolira svaki korak što ga učini kočijaš s povjerenim mu konjima i kočijom, u odsutnosti gospodara."

TEORIJA SILA I STRUKTURE TVARI

Dubrovački diplomat *Ruđer Josip Bošković* (1711. – 1787.) bavio se iznimno velikim brojem znanstvenih disciplina i u svakoj od njih ostavio bitan trag. Bavio se matematikom, optikom, astronomijom, geodezijom, arheologijom, statikom, filozofijom, ali i književnošću. Postavio je najvažniju onodobnu znanstvenu teoriju: izvornu teoriju sile, koja je tumačila i strukturu tvari i sve tada poznate prirodne pojave, i dokazao da zakon neprekinutosti vrijedi u prirodi i geometriji. Oblikovao je vlastitu krivulju sile – *curva Boscovichiana*, koja je, kako piše Ivica Martinović, "na velikim udaljenostima opisivala djelovanje Newtonove gravitacije, na malim tumačila pojave kohezije i fermentacije, a na vrlo malim udaljenostima opisivala djelovanje Boškovićeve beskonačne odbojne sile." Napravio je i "model atoma", razvio metodu za određivanje staze kometa te se bavio konstrukcijom optičkih, astronomijskih i geodezijskih instrumenata. Stvorio je točne predodžbe o izgledu Zemlje i teoretizirao o izgledu svemira. Po Boškoviću se danas zove glavni hrvatski znanstveni institut za područje prirodnih i biomedicinskih znanosti te istraživanje mora i okoliša.

KRAVATA

Prozor kravate – rupca na poseban način vezanog oko vrata – iz vojne u civilnu odjeću bilježi se u Francuskoj oko 1670. godine. Njezin dizajn s vremenom se mijenja, a u novije doba ona postaje jedini slobodniji i šareniji akcent uza sve stroža i sve sličnija klasična muška odijela. Premda se i ranije u francuskom i talijanskom jeziku spominju riječi *cravate* i *cravata*, često je tumačenje da ovaj odjevni dodatak ime i korijen vuče upravo od Hrvata: u doba Luja XIV., resama optočenu vrpcu oko vrata nosili su pripadnici konjaničke pukovnije Hrvata (francuski *Croates*), zvane *Royal cravate*.

DINAMO

Križevački izumitelj *Marcel pl. Kiepac* (1884. – 1915.) od mladosti je bio inspiriran izumima Nikole Tesle. Godine 1910. godine patentira u Berlinu brodski kompas koji pokazuje sjever bez obzira na prisutnost željeza ili magnetskih sila i koji kasnije usavršava. U Francuskoj je 1912. patentirao dinamo za rasvjetu vozila, odnosno električni generator s mehaničkim pogonom samoga vozila. Kiepacov dinamo mogao je koristiti i energiju vjetra. S Heinrichom Weilandom osmislio je sustav "Kiepac-Weiland", po kojemu je funkcionirao njihov "mali transformator" za niski napon, a radio je i na raznim drugim područjima mehanike i elektronike.

PADOBRAN

Izumitelj, konstruktor, jezikoslovac, polihistor *Faust Vrančić* (1551. – 1617.) odrastao je u Šibeniku, a studirao u Padovi. U tehničkoj literaturi postao je slavan djelom *Machinae Novae* u kojem prikazuje 56 konstrukcija – izuma, s detaljnim crtežima i objašnjenjima na pet jezika. Među njima su različiti strojevi, mostovi, satovi, no osobito je poznata konstrukcija koju je nazvao *Homo Volans* (leteći čovjek). Riječ je o čunjastom padobranu koji je koristio platno raspeto na pravokutni okvir. Vrančić je time razvio ideju koju je crtežima prikazao Leonardo da Vinci, no postoje zapisi o tome da je Faust Vrančić svoj padobran doista i isprobao, skočivši s tornja u Veneciji 1617. godine.

Nelle tue braze

— Vranjanin

Vokalni ansambl Antiphonus

Alpinisti Hrvatskog planinarskog društva "Matica"

Podrijetlo Filipa Vranjanina, odnosno *Filippa de Laurana* (da Laurana, Lauranus, Lupranos; oko 1475. – nakon 1520.), nije potvrđeno. Ipak, smatra se da je možda bio iz Vrane kod Zadra – otud ime *Vranjanin* – kao i njegovi prezimenjaci, a možda i rođaci, Luciano Laurana - Lucijan Vranjanin, veliki renesansni arhitekt, i kipar Francisco. Filippo de Laurana živio je i objavljivao skladbe u Italiji i bio je jedan od najplodnijih i najcjenjenijih autora frottola ranoga 16. stoljeća. Pisao je i motete, a njegova je marijanska lauda *Nelle tue braze* (ponegdje navedena kao *Ne le tue brazie*) stalni dio repertoara europskih ansambala koji se bave renesansnom glazbom.

Oda radosti

— ulomak iz 4. stavka IX. simfonije

Ludwiga van Beethovena

Valentina Fijačko, sopran

Dubravka Šeparović Mušović, mezosopran

Domagoj Dorotić, tenor

Luciano Batinić, bas

Zbor i Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije

Zbor Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu

Akademski Zbor Filozofskog fakulteta

Sveučilišta u Zagrebu Concordia discors

Vokalni ansambl Antiphonus

Simfonijski puhački orkestar Oružanih snaga Republike Hrvatske

Ivan Repušić, dirigent

PRIJENOS UŽIVO IZ SPLITA, RIJEKE, OSIJEKA I DUBROVNIKA

Izvedbi se pridružuju: Zbor i Orkestar Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu, Zbor i Orkestar Hrvatskog narodnog kazališta "Ivan pl. Zajc" u Rijeci, Zbor Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku, Zbor Libertas u Dubrovniku.

PRIJENOS UŽIVO S GRANIČNIH PRIJELAZA BREGANA I BAJAKOVO

Ministar financija Slavko Linić na graničnom prijelazu Bregana, između Republika Hrvatske i Republike Slovenije, skida natpis "Carina". Pripadnici Carinske uprave i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske na graničnom prijelazu Bajakovo, između Republike Hrvatske i Republike Srbije, stavljaju tablu "Europska unija".

ODA RADOSTI

Godine 1972. Vijeće Europe donijelo je odluku o usvajanju *Ode radosti* Ludwiga van Beethovena kao svoje himne. *Oda radosti* četvrti je stavak Beethovenove IX. simfonije, u kojem se skladatelj poslužio stihovima Friedericha Schillera. Stihovi slave ideal bratstva i ujedinjenosti čovječanstva, što je poruka koju i večeras želi poslati golemo izvođačko tijelo iz svih krajeva Hrvatske. Godine 1985. *Oda radosti* postala je himnom Europske unije i u toj se funkciji izvodi bez riječi, a odabrana je jer izražava europske ideale slobode, mira i solidarnosti. Europska himna nije mišljena kao zamjena za nacionalne himne država Europske unije, već kao slavlje vrijednosti koje sve te države dijele.

17

Govori

- *Predsjednica Litve Dalia Grybauskaitė*
- *Predsjednik Europskog Vijeća Herman Van Rompuy*

17

Speeches by

- *Ms. Dalia Grybauskaitė, President of Lithuania*
- *Mr. Herman Van Rompuy, President of the European Council*

Ave Maria iz rock-opere Gubec-beg

— *Metikoš / Krajač / Prohaska*

Vanda Winter

Zbor i Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije

Ivan Repušić, dirigent

Prva hrvatska rock-opera i, kažu, peta u svijetu, *Gubec-Beg* prati priču Matije Gupca, seoskog junaka iz hrvatske povijesti koji je u 16. stoljeću poveo ustanak kmetova protiv okrutnog gospodara Susedgrada i Stubice Franje Tahija. Rabeći roman *Seljačka buna* velikog zagrebačkog autora Augusta Šenoe (1838. – 1881.) kao predložak, autor glazbe Karlo Metikoš – u inozemstvu uspješan i poznat i kao Matt Collins – i libretist Ivica Krajač stvorili su iznimno uspješan spoj i najgledaniju predstavu zagrebačkoga Gradskog kazališta Komedija. Gupčevo junaštvo, izdaja od strane navodnih suputnika, okrutnost Franje Tahija i ljubav mladih Jane i Đure, u aranžmanu Miljenka Prohaske i formi rock-opere praižvedeni su 1975. godine, a nedavno su obnovljeni i predstavljani novim generacijama. U prvoj je postavi velika hrvatska pjevačica Josipa Lisac bila legendarna Jana, zaljubljena djevojka nesretne sudbine, a u obnovljenoj verziji dostojno ju je naslijedila, dodajući i posve vlastiti štih, večerašnja Jana, Vanda Winter.

19

Govori

- *Predsjednik Europskog parlamenta Martin Schulz*
- *Predsjednik Republike Hrvatske,
prof. dr. sc. Ivo Josipović*

19

Speeches by

- *Mr. Martin Schulz, President of the
European Parliament*
- *Mr. Ivo Josipović, President of the Republic of Croatia*

Film: Čovjek u Hrvatskoj

— od šarolikih narječja do prve hidroelektrane u Europi

AUTORI

Ivan Miladinov

Aleksandar Črček

Stanko Herceg

Frano Đurović

U noći službenog ulaska Hrvatske u Europsku Uniju, ova filmska priča zaokružuje slijed dosad prikazanih snimki i podsjeća nas tko su zapravo ljudi koji kreću u tako važnu etapu svojih života, i koji svoju energiju, kreativnost i emociju unose u novo doba i povezuju se s milijunima Europljana. Uronjeni u svoj iskon i naslonjeni na tradiciju, žele to u svojem – i našem – europskom "sutra" na novi način oplemeniti i širokim osmijehom svjedočiti dinamičnoj životnosti koja nastupa.

Slika nas vodi od lepoglavskih čipkarica, preko posljednjeg majstora koji starovjekim načinom proizvodi grnčariju u Potravlju, do istarske Aleje glagoljaša koja i mladima nudi upoznavanje našeg pisma iz davnina. Bednja u Hrvatskom Zagorju sačuvala je svoj specifičan govor kroz stoljeća, kao i Gorjani kod Đakova svoj Ophod Ljelja. Slavonsko selo Gundinci kraj je u kojem povezanost čovjeka i konja ne može izbljedjeti ni u moderno doba, a selo Šušnjevića u istočnoj Istri čuva rijetke govornike zaštićenog "vlašskog - žejanskog" narječja.

Rijeka Krka iznad Šibenika u pretprošlom je stoljeću iznjedrila prvu hidroelektranu u Europi i drugu na svijetu, a te je večeri Šibenik kao prvi grad na ovim prostorima izmjeničnom strujom pokrenuo svoje ulične svjetiljke i postrojenja.

To i takva postignuća ono su što motivira i hrvatsku generaciju 2013.

Sunčana polja

— **Blagoje Bersa**

Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije

Simfonijski puhački orkestar Oružanih snaga Republike Hrvatske

Ivan Repušić, dirigent

— **prikaz umijeća izrade drvenih tradicijskih dječjih igračaka s područja Hrvatskog zagorja**

— **reakcije s društvenih mreža na ulazak Hrvatske u Europsku uniju**

Blagoje Bersa (1873. – 1934.), začetnik je hrvatske glazbene Moderne i skladatelj koji je svojim obrazovanjem, tehničkim znanjem, instrumentacijom, radom pod utjecajem simfonijskih djela Straussa i Mahlera te lirskim talentom naglo podignuo razinu hrvatske glazbe tijekom svojeg djelovanja. Osnovao je i studij kompozicije na zagrebačkoj Akademiji, vrativši se zbog toga iz Beča, čime je promijenio – i profesionalizirao – tijek hrvatskoga glazbenog stvaralaštva. Muzikologinja Eva Sedak piše: "Složenost stilsko estetičkih sjecišta glazbene Moderne s najviše se snage ostvaruje u orkestralnom opusu Blagoja Berse (*Dramatska uvertira* 1898., *Idila* 1902., *Sunčana polja* 1919., *Sablasti* 1926. godine) u kojemu je mahlerovski koncept poetskog glazbenog programa ozvučen orkestralnom fakturinom oslonjenom na Richarda Straussa, a ona je i okosnicom Bersinih glazbeno scenskih ostvarenja."

Drvene dječje igračke prepoznatljivi su tradicijski proizvodi Hrvatskoga zagorja s dugom poviješću, a umijeće njihove izrade upisano je na UNESCO-ovu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Igračke izrađuju muškarci, a većinom ih oslikavaju žene. Svaka je unikatni ručni rad, a za njih se koristi meko drvo iz neposredne okoline, vrba, lipa, bukva i javor. Danas ti rukotvorci izrađuju pedesetak vrsta igračaka, od raznovrsnih svirala i tamburica do igračaka u obliku životinja i uporabnih predmeta.

POPIS IZVORA CITATA KORIŠTENIH TIJEKOM PROSLAVE

Mate Balota: *Dragi kamen*
Ivana Brlić Mažuranić: *Šuma Striborova*
Josip Kozarac: *Slavonska šuma*
Miroslav Krleža: *Balade Petrice Kerempuha*
Marko Marulić: *Judita*
Josip Pupačić: *More*
Dinko Šimunović: *Duga*
te citati Nikole Tesle.

TEKSTOVE KAZUJU GLUMCI:

Jadranka Đokić, Trpimir Jurkić, Ksenija Marinković, Krešimir Mikić,
Sreten Mokrović i Doris Šarić Kukuljica.

POPIS FOTOGRAFIJA I DJELA PRIKAZANIH TIJEKOM PROSLAVE

Fotografije čipke izložene na izložbi *Pohvala ruci: Čipkarstvo u Hrvatskoj*
Etnografskog muzeja Zagreb. Autorica izložbe Nerina Eckhel, autor
fotografija Vid Barac

Fotografije žena u narodnim nošnjama, autor Vid Barac

Fotografije torpeda izložene na izložbi *Riječki torpedo- prvi na svijetu*
Muzeja Grada Rijeke. Autori izložbe Dinko Zorović, Goran Pernjek i Ervin
Dubrović, autor fotografija Željko Stojanović

Frane Paro: *Permutacije elemenata glagoljičkih slova*
iz *Paro: Četiri glasnika radosne vijesti Konstantina filozofa*

Autori fotografija Hrvatske koje je ustupila Hrvatska turistička zajednica:
Damir Fabijanić, Sergio Gobbo, Aleksandar Gospić, Saša Halambek, Renco
Kosinožić, Ivo Pervan, Mario Romulić, Dražen Stojčić, Igor Šeler.

ZAHVALE

American Express
Arhiv "Tošo Dabac"
Autozubak d.o.o.
Cvječarnica "La Marco"
Etnografski muzej Zagreb
Frane Paro
Hrvatska turistička zajednica
Ivo Pervan
KONČAR - Elektroindustrija d.d.
Muzej Grada Rijeke
Privredna banka Zagreb d. d.
Podravka d. d.

**SVEČANA PROSLAVA PRISTUPANJA
REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI**

ORGANIZATOR

Radna skupina za obilježavanje pristupanja

Republike Hrvatske Europskoj uniji

Predsjednik Tomislav Saucha, predstojnik Ureda predsjednika Vlade RH

KOORDINATOR UMJETNIČKOG PROGRAMA

Berislav Šipuš, zamjenik Ministrice kulture Republike Hrvatske

REDATELJICA I SCENARISTICA: *Dora Ruždjak Podolski*

SUAUTOR I SUSCENARIST: *Ivan Miladinov*

PRODUCENTICA: *Nina Čalopek*

SCENOGRAF: *Dragutin Broz*

KOSTIMOGRAFKINJE

Danica Dedijer

Linda Bilan, Antonia Jakšić Dorotić

KOREOGRAFKINJA: *Petra Hrašćanec*

3D MAPPING: *Pixel Design*

OBLIKOVATELJ SVJETLA: *Marko Foretić*

GLAZBENI UREDNIK I ARANŽER: *Tomislav Fačini*

GLAZBENI ARANŽER I AUTOR POZADINSKE GLAZBE: *Stanislav Kovačić*

GLAZBENI PRODUCENT: *Krešimir Seletković*

ASISTENTICE REŽIJE: *Marina Pejnović / Petra Jagušić*

ASISTENTICA KOREOGRAFKINJA: *Nikolina Medak*

ASISTENT SCENOGRAFA: *Alen Čadež*

GLAVNI INSPICIJENT: *Roko Grbin*

PRIPREMA VIDEOPROJEKCIJA: *Tomislav Krajcer*

UREDNIKA KNJIŽICE: *Dina Puhovski*

LEKTURA: *Jelka Pavišić / Suzana Kovačević*

PRIJEVOD: *Nataša Mance*

DIZAJN: *Superstudio 29*

TISAK: *Printera*

POSEBNA ZAHVALA / SPECIAL THANKS TO

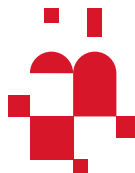
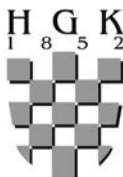

Grad Zagreb
City of Zagreb

SPONZORI / SPONSORED BY

Tomić & Co.

AGENCIJA ZA
KOMERCIJALNU
DJELATNOST

VINA CROATIA
vina mosaica

zagreb plakat

eliscaffè
simply luxury coffee

